

Національний
банк України

Результати опитування керівників
підприємств **м. Києва і Київської
області** щодо їх ділових очікувань*

III квартал 2021 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів — керівників підприємств м. Києва і Київської області в III кварталі 2021 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств м. Києва і Київської області у III кварталі 2021 року свідчать, що респонденти продовжують очікувати зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та позитивно оцінюють перспективи розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Інфляційні та девальваційні процеси, на думку респондентів, прискоряться.

У наступні 12 місяців керівники підприємств регіону очікують:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 19.5% (як і в попередньому кварталі) (графік 1), у цілому по Україні – 21.5% (графік 1). Найоптимістичніші очікування в підприємств будівництва (баланс відповідей – 50.0%);
- **зростання цін на споживчі товари та послуги** вищими темпами: 58.6% респондентів очікують, що інфляція перевищить 7.5% (у попередньому кварталі – 44.4%), у цілому по Україні – 53.1%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво та курс гривні до іноземних валют (графік 2);
- **посилення девальзації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікують 74.9% респондентів (у попередньому кварталі – 67.5%), у цілому по Україні – 70.7%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 19.2% (у II кварталі 2021 року – 24.6%), у цілому по Україні – 12.7% (таблиця). Найвищі очікування в респондентів підприємств переробної промисловості (баланс відповідей – 19.2%);
- **зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 38.5% (у попередньому кварталі – 29.5%), у тому числі на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 15.5% (у II кварталі 2021 року – 25.0%) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – 27.7% та 23.5% відповідно;
- **зростання інвестиційних видатків** як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар: баланси відповідей – 8.6% та 16.1% відповідно (у попередньому кварталі – 6.8% та 17.8% відповідно). У цілому по Україні баланси відповідей – 9.7% та 19.3% відповідно;
- **збільшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – 15.9% (у попередньому кварталі – 8.2%). У цілому по Україні прогнозується помірне збільшення кількості працівників – 2.2% (графік 4). Найвищі очікування в респондентів підприємств торгівлі (баланс відповідей – 26.0%);
- **зростання цін на товари/послуги, що купують і продають підприємства,** високими темпами: баланси відповідей – 82.3% та 58.6% відповідно (у попередньому кварталі – 77.9% і 59.2% відповідно) (графік 6). Найвищі оцінки щодо зростання цін на реалізацію продукції власного виробництва в респондентів підприємств будівництва (баланс відповідей – 88.9%). За оцінками респондентів області, найбільше на подорожчання товарів/послуг власного виробництва впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції, так і на оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 49.5% і 60.9% відповідно (у II кварталі 2021 року – 49.7% і 58.5% відповідно) (графіки 4, 6).

Спроможність підприємств нарощувати виробництво найбільше обмежують недостатній попит, нестабільна політична ситуація та занадто високі ціни на сировину та матеріали (вплив чинника оцінено вище, ніж у попередньому кварталі) (графік 5).

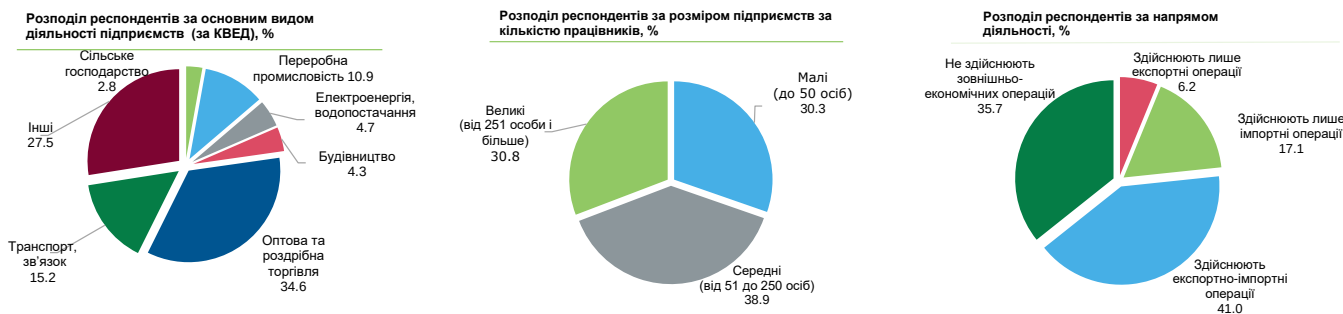
Підприємства області і надалі очікують **зростання потреби в позикових коштах** найближчим часом (графік 9). Респонденти, які планують брати кредити (44.5% опитаних), надають перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом пом'якшилися (графік 10). Головним стримуючим чинником залучення кредитних ресурсів залишалися занадто високі ставки за кредитами (графік 11).

98.6% респондентів зазначили, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 97.1%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

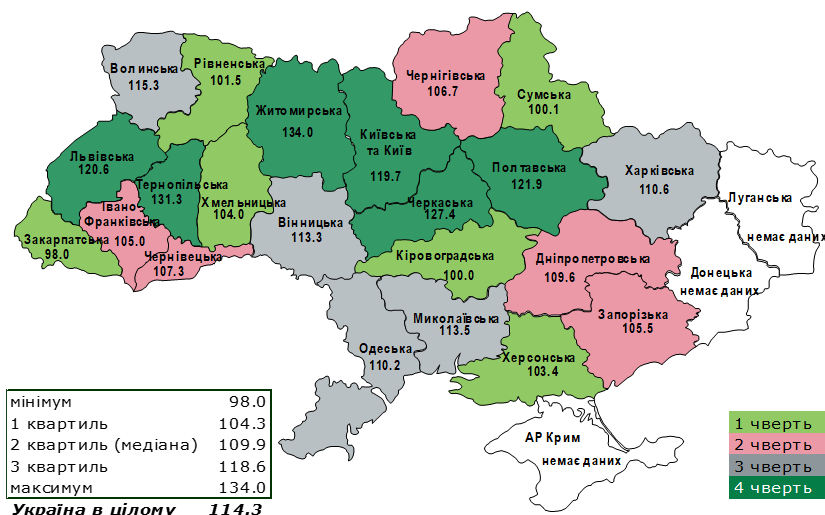
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств добрий:** баланс відповідей – 14.4% (у II кварталі 2021 року – 13.5%). Найвищі оцінки в респондентів підприємств будівництва. У цілому по Україні баланс відповідей – 7.0%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва зменшився і є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 1.4% (у попередньому кварталі – 1.4%);
- **ресурси вільних виробничих потужностей продовжили зменшуватись і є недостатніми, щоб задовольнити неочікуване зростання попиту:** баланс відповідей – «мінус» 7.4% (у II кварталі 2021 року – «мінус» 1.0%).

Паспорт вибірки^{1,2}

- період проведення – 03–31 серпня 2021 року;
- опитано всього 211 підприємств;
- репрезентативно за такими видами економічної діяльності, як сільське господарство, переробна промисловість, енерго- та водопостачання, будівництво, торгівля, транспорт та зв'язок, інші.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значень показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
**медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств м. Києва і Київської області щодо їх ділової активності (за складовими)

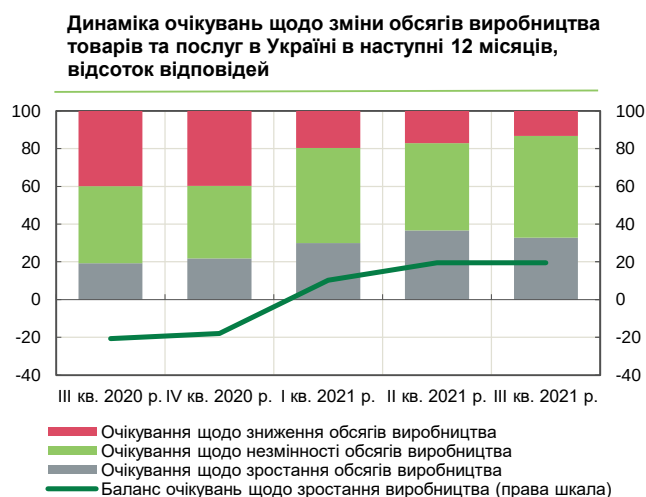
Баланси відповідей, %					
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	III кв. 2020 р.	IV кв. 2020 р.	I кв. 2021 р.	II кв. 2021 р.	III кв. 2021 р.
фінансово-економічного стану	9.9	11.1	19.7	24.6	19.2
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	13.7	19.3	24.4	29.5	38.5
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-4.9	-2.2	2.1	6.8	8.6
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	9.2	6.5	10.9	17.8	16.1
кількості працівників	-2.5	3.8	3.4	8.2	15.9

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

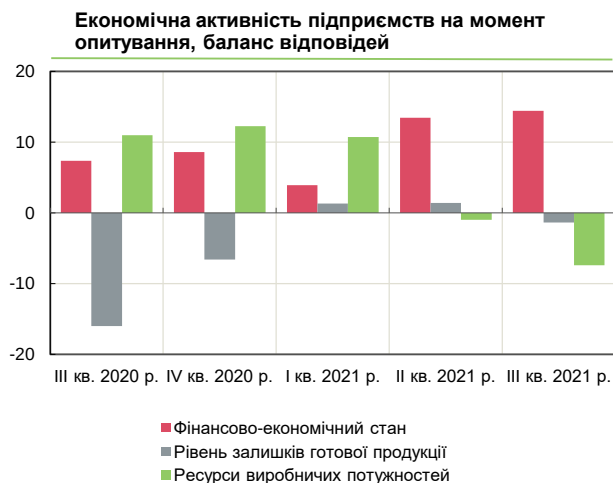
Графік 1

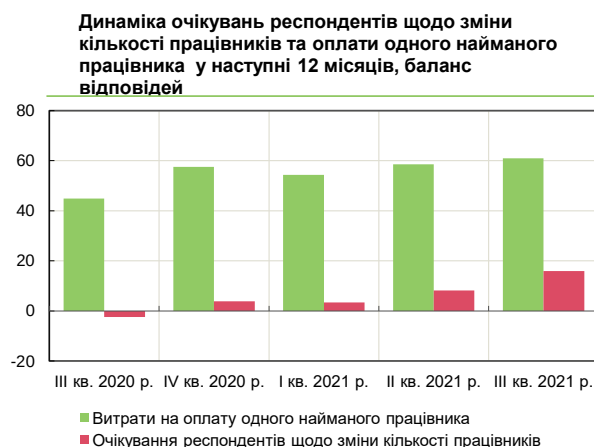
Графік 2

Графік 3

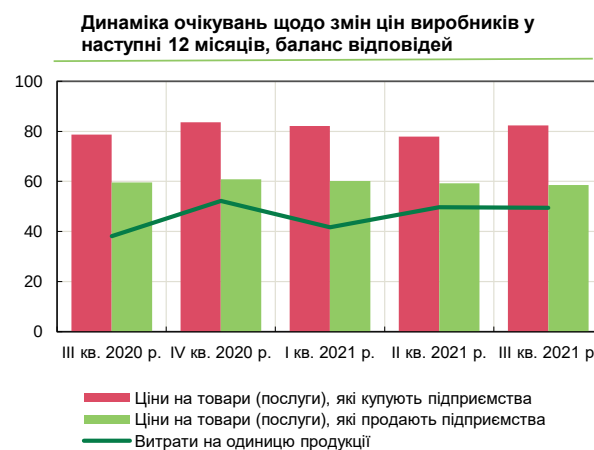
Графік 4

Графік 5

Графік 6

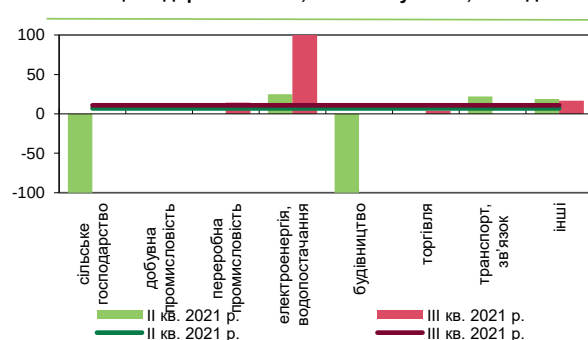
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

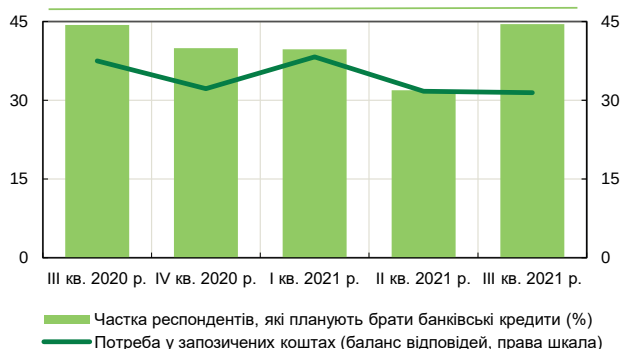
Графік 8

Динаміка очікувань обсягів іноземних інвестицій у наступні 12 місяців підприємствами, які їх залучають, за видами

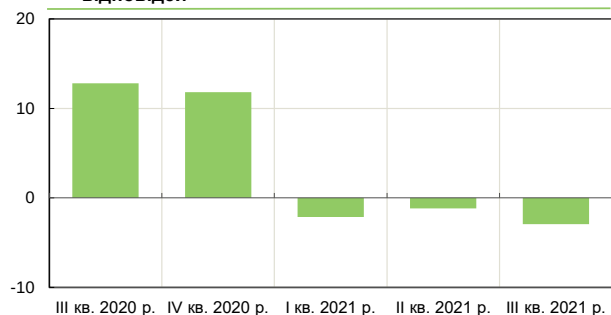
Графік 9

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 10

Динаміка оцінок респондентів щодо змін умов отримання банківського кредиту, баланс відповідей*

*Різниця між відсотками відповідей респондентів "стали жорсткішими" та "пом'якшилися"

Графік 11

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

